

Порядок відкриття та закриття рахунків у національній валюті в органах зазнав змін: чого очікувати замовникам?

Порядок відкриття та закриття рахунків у національній валюті зазнав змін у 2024 році. Розглянемо ці зміни до порядку відкриття та закриття рахунків на порталі Радник.

Замовники для здійснення операцій з бюджетними коштами, для зарахування коштів попередньої оплати та інших операцій з виконання бюджетів або таких, що не належать до виконання бюджетів, відкривають рахунки в органах Державної казначейської служби України (далі — Казначейство), керуючись [Порядком відкриття та закриття рахунків у національній валюті в органах Державної казначейської служби України](#), затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 22.06.2012 № 758 (далі — Порядок № 758).

Проте, зважаючи на необхідність узгодження законодавства щодо казначейського обслуговування та [Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі](#) (далі — План рахунків), а також оптимізації переліку документів, які застосовуються в процесі відкриття та закриття рахунків клієнтів в органах Казначейства, наказом Міністерства фінансів України від 18.01.2024 № 23 (далі — Наказ № 23) внесено зміни до Порядку № 758, які найближчим часом наберуть чинності.

З урахуванням усіх змін текст Порядку № 758 буде викладено в новій редакції. Також слід зазначити, що **нова редакція Порядку № 758 набере чинності з дня офіційного оприлюднення Наказу № 23**. Станом на 19.02.2023 відсутня інформація щодо набрання чинності. Про набрання чинності редакція portalу «Радник у сфері публічних закупівель» вас додатково повідомить.

Тож, проаналізуємо основні зміни до Порядку № 758 та визначимо, що потрібно зробити замовникам після набрання чинності Наказом № 23.

Які основні зміни до Порядку № 758 передбачені в новій його редакції?

Наказом № 23 передбачено викласти Порядок № 758 у новій редакції, у якій основною новизною є таке:

приведення у відповідність окремих визначень та термінів, що використовуються під час відкриття та закриття рахунків в органах Казначейства, до [Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі](#), затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 31.12.2013 № 1203;

оновлення форми договору про здійснення розрахунково-касового обслуговування;

Все для закупівель на одному порталі

доповнення Порядку № 758 додатком 10 «Інформація про кваліфіковані електронні підписи та кваліфіковану електронну печатку», який подається клієнтами Казначейства разом із карткою зі зразками підписів та відбитком печатки до органів Казначейства;

інші зміни, які розглянемо нижче.

Нова редакція деяких понять та визначень основних термінів

Для узгодження основних понять та визначень з Планом рахунків Наказом № 23 до Порядку № 758 введено нові поняття, такі як:

бюджетні рахунки для здійснення витрат, до яких належать рахунки, що відкриваються в Казначействі для здійснення операцій за витратами державного та місцевих бюджетів. До таких рахунків, відповідно до Плану рахунків, належать субрахунки 3231 «Кошти державного бюджету» та 3241 «Кошти місцевих бюджетів»;

рахунки для обліку операцій з надання кредитів — це реєстраційні (спеціальні реєстраційні) рахунки розпорядників бюджетних коштів та рахунки одержувачів бюджетних коштів, які відкриваються для здійснення операцій з надання кредитів з бюджету. Згідно з Планом рахунків до таких належать субрахунки 3434 «Рахунки для обліку операцій з надання кредитів з державного бюджету» та 3445 «Рахунки для обліку операцій з надання кредитів з місцевих бюджетів».

Крім цього, деякі поняття, що використовувалися раніше, уточнено або розширено. Наприклад, доповнено визначення поняття «небюджетні рахунки», а саме зазначено, що до них також належать ті, які відкриваються для зарахування коштів попередньої оплати за отримані товари, роботи або послуги.

До речі, корисною для уповноваженої особи може стати [шпаргалка УО щодо строків реєстрації зобов'язань в органах казначейського обслуговування](#).

Як зміниться форма договору про розрахунково-касове обслуговування та що повинні зробити клієнти після набрання чинності Наказом № 23?

На сьогодні взаємодія та співпраця між клієнтами та Казначейством здійснюється на підставі **двох окремих договорів**:

При повному або частковому копіюванні чи цитуванні будь-якої інформації з порталу "Радник у сфері публічних закупівель" ви зобов'язані вказувати джерело інформації (ст. 176 ККУ). Джерело:
<https://radnuk.com.ua/uchast-u-zakupivliakh/hid-dlia-novachkiv/poriadok-vidkryttia-ta-zakryttia-rakhunkiv-u-natsionalnij-valiuti-v-orhanakh-zaznav-zmin-choho-oc-hikuvaty-zamovnykam/>

про здійснення розрахунково-касового обслуговування та

Все для закупівель на одному порталі

про дистанційне розрахункове обслуговування з використанням програмно-технічного комплексу «Клієнт Казначейства — Казначейство».

Наказом № 23 передбачено, що в новій редакції Порядку № 758 ці два договори будуть об'єднані в один — договір про здійснення розрахунково-касового обслуговування (далі — Договір), яким передбачено розрахунково-касове обслуговування клієнтів, у тому числі дистанційне через систему дистанційного обслуговування «Клієнт Казначейства — Казначейство» (далі — СДО) з використанням засобів криптографічного захисту інформації Державної казначейської служби України.

Новою редакцією Порядку № 758 передбачено форму примірною Договору, яку **за основу повинні брати всі клієнти** (додаток 1 до Порядку № 758 у новій редакції).

Форма Договору за новою редакцією Порядку № 758, порівняно з поточною редакцією договорів, суттєвих змін не зазнала та є узагальненим видом двох договорів, що використовуються клієнтами на сьогодні.

Водночас слід зазначити, що **в новій редакції форма примірною Договору містить визначення основних термінів та понять**, що використовуються в процесі співпраці Казначейства та клієнта. Також дещо розширено права Казначейства та доповнено такими:

ініціювати перевірку клієнта спеціальним уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань організації спеціального зв'язку та захисту інформації або підпорядкованого йому регіонального органу стосовно дотримання клієнтом вимог законодавства України з питань захисту інформації, електронної ідентифікації та електронних довірчих послуг під час роботи в СДО;

вимагати подання в паперовій формі підтвердних документів у разі, якщо через СДО вони надійшли у неналежній якості (нечітке зображення, відсутність частини сторінок, фрагментів інформації).

Клієнт приймає рішення щодо дистанційного обслуговування та повідомляє орган Казначейства **шляхом надання листа з підписом керівника та відбитка печатки**. Перелік та форми документів, які клієнт подає для організації підключення до СДО, правила використання СДО визначаються Казначейством та оприлюднюються на вебпорталі Казначейства.

Клієнтам слід звернути особливу увагу на пункт 3 Наказу № 23, де зазначено, що протягом **трьох місяців після набрання чинності цим Наказом** необхідно **переукласти договори** з відповідним органом Казначейства.

Якщо клієнт перебуває на території, де ведуться (велися) бойові дії, або тимчасово окупованих територіях і не здійснює свою діяльність у штатному режимі, то забезпечити

Пр
дж

переукладення договорів необхідно протягом трьох місяців з дня припинення або скасування правового режиму воєнного стану в Україні.

Як оновилися умови прийняття Казначейством документів для відкриття рахунків клієнтів?

Замовники, які є клієнтами Казначейства, для відкриття бюджетних та небюджетних рахунків подають до Казначейства визначений Порядком № 758 перелік документів, на підставі яких Казначейство формує справу з юридичного оформлення рахунків.

Наказом № 23 передбачено деякі зміни умов щодо подання клієнтом та прийняття Казначейством документів. Так, необхідно звернути увагу, що відтепер документи на відкриття рахунків клієнту необхідно подавати саме **із супровідним листом особи**, яка має відповідні повноваження та право першого або другого підпису (пункт 9 розділу III Порядку № 758 у редакції Наказу № 23).

Крім цього, у новій редакції Порядку № 758 з'явилися умови, за яких органи Казначейства **не відкривають рахунки, а повертають документи** клієнтам. До таких умов належать:

недотримання клієнтом вимог щодо оформлення поданих документів;

подання неповного пакета документів;

невідповідності даних, наведених у картці зі зразками підписів та відбитка печатки, вимогам, визначеним абзацом третім пункту 1 розділу IV Порядку № 758.

У такому разі органи Казначейства протягом **трьох робочих днів** з дня отримання документів **повертають їх клієнту на доопрацювання** разом із супровідним листом, у якому зазначаються причини повернення.

Також зауважимо, що статтею 116 Бюджетного кодексу України (далі — БКУ) передбачено, що **порушення порядку та термінів відкриття (закриття) рахунків** в органах Казначейства належить до порушень бюджетного законодавства.

Отже, якщо подані документи для відкриття рахунків не прийняті до виконання у зв'язку з порушенням клієнтом бюджетного законодавства України, органи Казначейства застосовують заходи впливу, передбачені статтями 117 та 118 БКУ.

Що змінилося в частині вимог до подання картки із зразками підписів та відбитка печатки, а також щодо закриття рахунків?

Перш за все слід звернути увагу клієнтів на деякі **зміни у формі картки зі зразками підписів та відбитком печатки** (далі — картка) (додаток 6 до Порядку № 758). Так, у

При повному або частковому копіюванні чи цитуванні будь-якої інформації з порталу "Радник у сфері публічних закупівель" ви зобов'язані вказувати джерело інформації (ст. 176 ККУ). Джерело:

<https://radnuk.com.ua/uchast-u-zakupivliakh/hid-dlia-novachkiv/poriadok-vidkryttia-ta-zakryttia-rakhunkiv-u-natsionalnij-valiuti-v-orhanakh-zaznav-zmin-choho-oc-hikuvaty-zamovnykam/>

новій редакції відтепер необхідно зазначати не лише власне ім'я та прізвище осіб, які наділені повноваженнями першого та другого підписів, але і **по батькові (у разі наявності) особи**. Наведемо приклад заповнення фрагмента картки:

Посада	Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності)	Зразок підпису	Зразок відбитка печатки
Перший підпис Керівник установи	Степаненко Петро Олексійович	Підпис керівника	Відбиток печатки
Другий підпис Начальник відділу бухгалтерського обліку — головний бухгалтер	Гуржій Анастасія Іванівна	Підпис головного бухгалтера	Відбиток печатки

Також зауважимо, що відповідно до пункту 2 розділу IV Порядку № 758 право **першого підпису** належить **керівнику**, його заступникам та іншій уповноваженій на це особі, однак **не може бути надано головному бухгалтеру** та іншим особам, які мають право **другого підпису**.

Наказом № 23 додано нові вимоги щодо подання клієнтом картки, зокрема у разі тимчасових змін в установі клієнта. Так, новою редакцією Порядку № 758 описано вимоги до подання картки до органів Казначейства у таких випадках:

тимчасового надання особі права першого або другого підпису **у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності керівника або головного бухгалтера**. У такому разі подається **тимчасова картка (без зазначення строку її дії)**, яка засвідчується підписом керівника (заступника керівника) та печаткою установи/організації, якій клієнт підпорядкований або до складу якої входить;

відсторонення особи, якій надано право першого підпису, **від займаної посади та виконання обов'язків** на підставі документів, що підтверджують факт відсторонення. За таких умов подається у двох примірниках **нова картка**, засвідчена у нотаріальному порядку або підписом особи, яка має право першого підпису, та печаткою установи/організації, якій клієнт підпорядкований або до складу якої входить.

Крім цього, у разі відсторонення особи клієнт зобов'язаний **не пізніше наступного робочого дня** після набрання чинності відповідним рішенням **повідомити листом про це відповідний орган Казначейства**.

Порядком № 758 передбачено перелік документів, що подаються клієнтом разом із карткою (тимчасовою карткою) до органів Казначейства, серед якого є копії сторінок паспорта громадянина України (або іншого документа, що посвідчує особу). Водночас допускається, що особа, яка наділяється правом підпису, може бути нерезидентом, але

для таких осіб необхідно подавати ще й інформацію про громадянство. При цьому, якщо особа, що подає картку, є громадянином України, ви зобов'язані вказувати джерело інформації (ст. 176 ККУ). Джерело:

<https://radnuk.com.ua/uchast-u-zakupivliakh/hid-dlia-novachkiv/poriadok-vidkryttia-ta-zakryttia-rakhunkiv-u-natsionalnij-valiuti-v-orhanakh-zaznav-zmin-choho-oc-hikuvaty-zamovnykam/>

Наказом № 23 передбачається, що в такому випадку **додатково необхідно подавати копію нотаріально засвідченого перекладу державною мовою документа, що посвідчує особу та відповідно до законодавства України може бути використаним на території України для вчинення правочинів, якщо особа є нерезидентом.**

Новою редакцією Порядку № 758 передбачено ще один документ, якого **не було у поточній редакції** та який клієнти повинні подавати разом із карткою (тимчасовою карткою) до органів Казначейства, а саме **інформація про кваліфіковані електронні підписи та кваліфіковану електронну печатку** (далі — інформація) (додаток 10 до Порядку № 758 у новій редакції).

Зазначена інформація подається **для надання доступу до СДО та автоматизованої системи подання електронної звітності** клієнтами Казначейства.

Порядком № 758 передбачено умови для закриття рахунків клієнтів Казначейства. Відповідно до пункту 8 розділу VII «Закриття рахунків в органах Казначейства» Наказу № 23 змін зазнали особливості щодо закриття саме небюджетних рахунків.

Так, у разі **наявності залишку коштів на небюджетних рахунках підприємств, установ, організацій та фізичних осіб — підприємців** (крім рахунків розпорядників бюджетних коштів, одержувачів бюджетних коштів та державних цільових фондів), але якщо за такими **рахунками не здійснювались операції протягом останніх трьох років**, органи Казначейства **закривають їх, а залишки коштів перераховують у дохід відповідного бюджету за кодом класифікації доходів бюджету 24060300 «Інші надходження».**

Наголосимо, що такі вимоги виконуються, лише якщо клієнт **не належить до розпорядників (одержувачів) бюджетних коштів та державних цільових фондів.**

Висновок

Після набрання чинності Наказом № 23, яке відбудеться з дня його опублікування, замовники, які мають відкриті рахунки в органах Казначейства, повинні протягом трьох місяців переукласти договори на розрахунково-касове обслуговування за новою формою, передбаченою додатком 1 до Порядку № 758, а при поданні необхідних документів враховувати зміни у вимогах щодо їх оформлення.

Слід пам'ятати, що органи Казначейства у разі недотримання клієнтом вимог, визначених Порядком № 758, мають право не відкривати рахунки, а повертати клієнту документи на доопрацювання із зазначеними причинами їх повернення.

Читайте також [«Банківські дні в публічних закупівлях»](#) та завантажуйте [шпаргалку уповноваженої особи щодо застосування електронного каталогу Prozorro Market.](#)